రావోయి చందమామ... ఈ వింత గాథ వినుమా!

పొద్దున పదిగంటలు అయింది. అప్పుడే మేడదిగి వచ్చాడు రామనాథం. "ఇంకా టిఫిను రెడీకాలేదూ. అవతల మీ అత్తయ్యకి వేళమించిపోతుంది" అన్నాడు.

ఇంతలో వాకిట్లోంచి వచ్చింది రాజ్యం. ఆవిడ చేతిలో నవనవలాడుతున్న సొరకాయ.

"మీ బాబాయ్ గారికి సొరకాయ అవబెట్టిన కూరంటే చచ్చేంత ఇష్టం. పాపం తిరిగి తిరిగి వస్తారాయె. ఇంతకీ రైలు వేళకొస్తుందా రాదా. ఫోన్‌చేసి కనుక్కో తల్లీ" అంది.

సరే నంటూ ఇద్దరికీ ఒకేసారి తలూపింది రమ. తలలో మాత్రం కోటి ఆలోచనలు ముసురుకుంటున్నాయామెకు.

ఆనందరావుకీ రమకీ ఈ మధ్యనే వివాహం జరిగింది.

"అబ్బాయి రాజాలావుంటాడు. గవర్నమెంట్ గెజిటెడ్ ఆఫీసర్. ఒకటి కాదు రెండు కాదు మూడు ఆస్తులకు ఏకైక వారసుడు" గొప్పగా చెప్పేవాడు పెళ్ళిళ్ళ పేరయ్య.

"మనవాళ్ళలో ఒక ఆస్తివుండమే గగనం...., అటువంటిది మూడు ఆస్తులంటే మాటలా!. ఈ సంబంధం తప్పిపోనీకండి" అన్నాడు రమ తండ్రి.

సంబంధం కుదిరింది. వివాహం జరిగింది. రమ కాపురానికి వచ్చింది. దిట్టంగా కట్టిన రెండంతస్తుల మేడ. అత్తగారు లేరు ఆడబిడ్డపోరు లేదు. కాకపోతే ఇంట్లో మరో ఇద్దరు పెద్దవాళ్ళున్నారు.

ఆనందరావు పినతండ్రి రామనాథం. అత్త రాజ్యలక్ష్మి. ఇద్దరికిద్దరూ చాలా మంచివాళ్ళు.

వాళ్ళగోలేమో వాళ్ళదే తప్పించి ఇతరుల విషయాలు పట్టించుకోరు.

రమ కాపురానికి వచ్చిన రోజే ఆనందరావు ఎలక్షన్ డ్యూటీ మీద వెళ్ళాడు. రమతండ్రి పల్లెటూరి మోతుబరి రైతు. సామాన్లు, సరుకులతోపాటు కూతురిని కాపురానికి పంపాడు.

"అమ్మా! కాఫీ ఫలహారాలు భోజనం నాకు మీ అత్తయ్యకీ మేడమీదకే పంపు." అని చెప్పాడు బాబాయ్.

"అమ్మాయ్.. మీ బాబాయ్‌గారు పదిగంటల బండికి వస్తారు. ఉప్మాచేసి వుంచమ్మా, జీడిపప్పులు మరికాసినివేయ్" అని చెప్పింది రాజ్యం అత్తయ్య.

"అలాగేనండి" అంది రమ బుద్ధిగా.

అన్నట్టే ఆయనకి అన్నం మేడమీదకే పంపింది. ఉప్మాకూడా చేసింది. బాబాయ్‌గారు రాలేదు.

"మధ్యాహ్నం బండికి వస్తారేమోలే. అల్లం పచ్చడి, వంకాయకూర చేసి కాస్త చారు పెట్టివుంచు" అంది అత్తయ్య.

"వంటకాగానే నాకు మీ అత్తయ్యకీ కూడా మేడమీదకే పంపు" అన్నాడు బాబాయ్ అలాగే చేసింది రమ.

"బండి అందివుండదు. రాత్రి బండికి వచ్చేస్తారు. పిండి రుబ్బి వుంచితే ఆయనరాగానే ఆవిరికుడుం వెయ్యచ్చు" అంది అత్తయ్య.

"మాకు మాత్రం పెందరాళే పంపించేయ్ అమ్మా ఆలస్యం అయితే మీ అత్తగారు ఆగలేరు" అన్నాడు బాబాయ్.

"అలాగే" అంది రమ.

మర్నాడు తెల్లవారుజామునే బెల్ మోగితే బాబాయ్‌గారు వచ్చారేమో అని కంగారుగా తలుపుతీసింది రమ. ఎదురుగా ఆనందరావు.

"మీరా! బాబాయ్‌గారు వచ్చారేమో అనుకున్నాను" అంది రమ.

'ఏం బాబాయ్‌గారూ?' చిరునవ్వుతో అడిగాడు.

'ఇంకెవరూ పిన్నిగారి బాబాయ్ గారే" అంటూ కిందటిరోజు భర్తకోసం ఆవిడ పడిన ఆరాటం వివరించింది.

"మరి మా బాబాయ్‌గారేమంటున్నారు?"

"ఆయన అన్నీ పైకే పంపించమన్నారు. అవునూ... నాకు తెలియకడుగుతాను అత్తయ్యగారు పేషంటా? ఒక్కసారి కూడా కిందికి దిగి రాలేదు పోనీ నన్ను మేడమీదకు పిలవనూలేదు..." అంది రమ.

బరువుగా నిట్టూర్చాడు ఆనందరావు.

"రమా... అదో పెద్దకథ... న్యాయంగా నీకు ముందే చెప్పి వుండాల్సింది. కానీ చెప్పొద్దనీ, వాళ్ళు వాళ్ళు మాట్లాడుకుంటామనీ, పెద్దవాళ్ళు నా నోరు కట్టేశారు. ఇక ఇప్పుడు చెప్పకతప్పదు" అంటూ పైకి చూస్తూ.

'ఫ్లాష్‌బ్యాక్' మొదలుపెట్టాడు.

✧ ✧ ✧

ఆనందరావు తండ్రి రామానుజం, ఆయనకి తమ్ముడు రామనాథం, చెల్లెలు రాజ్యలక్ష్మి. బోలెడంత ఆస్తివుంది.

రామనాథం నూనూగుమీసాల వయసులో పాతదేవదాసు సినిమా చూసి సావిత్రిని అభిమానించడం ప్రారంభించాడు. ఆ తర్వాత వరసగా మాయాబజార్, మిస్సమ్మ మొదలయిన కళాఖండాలు చూసి పెళ్ళంటూ చేసుకుంటే సావిత్రినే అని భీష్మప్రతిజ్ఞ చేశాడు.

ఇంట్లోపెద్దవాళ్ళకు చెప్తే వాళ్ళు మొహంవాచేలా చీవాట్లు పెట్టారు. ఇక ఇలాక్కాదని ఇంట్లో డబ్బులు దొంగతనం చేసి రైలు ఎక్కాడు.

మద్రాసు సెంట్రల్ స్టేషన్‌లో దిగి వాళ్ళనీ వీళ్ళనీ అడిగి టాక్సీఎక్కి టి.నగర్ వెళ్ళాడు. టాక్సీ దిగి నాలుగడుగులు వేసేసరికి ఒకాయన పలకరించాడు. "ఏ ఊరు! ఏ పనిమీద వచ్చారు?" అని అడిగాడు.

ఊరుగాని ఊళ్ళో తెలుగువాడు కనిపించి ఆదరంగా పలుకరించేసరికి రామనాథం ప్రాణం లేచివచ్చింది. నెమ్మదిగా తనొచ్చిన పని చెప్పాడు.

సంభ్రమాశ్చర్యాలతో అతనివంక చూశాడు.

"ఇదే దైవనిర్ణయం అంటే! నేనెవరో తెలుసా? సాక్షాత్తూ సావిత్రికి మేనమావని, అమ్మాయికీ పెళ్ళిచేయాలి. ఇక్కడంతా అరవగోల. మన ఆంధ్రావైపు వెళ్ళి తగిన కుర్రాడిని వెతికే ఆలోచనలో ఇవ్వాళ సాయంత్రం బండికి బయలుదేరుదామను కుంటున్నాను. నువ్వెవరు? నీవివరాలేమిటి?" అని అడిగాడు.

రామనాథం పరిస్థితి వర్ణనాతీతం. అమాంతం ఆయన కాళ్ళమీద పడిపోయి వద్దని వారించినా హోటలుకి తీసుకెళ్లి పూటుగా టిఫిను పెట్టించి అక్కడున్న మర్రిచెట్టుసాక్షిగా తన వివరాలన్నీ చెప్పాడు.

"భేష్ ఆస్తి అంతస్తూ వున్న మంచి సంబంధం. నాకు నచ్చింది" అన్నాడాయన.

"మరి పెళ్లి చూపులు ఏర్పాటు చేస్తారా? నేను ఆవిడని చూడనక్కర్లేదనుకోండి. కానీ ఆవిడ నన్ను చూసి సరే అనాలికదా!" అని అడిగాడు రామనాథం.

"చేసే వాడినే. కానీ అమ్మాయి ఔట్‌డోర్ షూటింగ్‌కి వెళ్ళింది. అయినా నేను సరే అంటే అది కాదనదు. కాకపోతే ఓ మాట ముందే చెప్పేస్తున్నాను. నువ్వే అమ్మాయిని చూశాక కాదనకూడదు. సావిత్రి రంగు కొంచెం తక్కువే" అన్నాడు.

"ఎంతమాట ఎంతమాట... నలుపు నారాయణుడి స్వరూపం" అన్నాడు రామనాథం.

"అయితే ఖాయం చేసుకుందాం. అమ్మాయి రాగానే దాని వీలు కనుక్కుని ముహూర్తం పెట్టించి మీకు తెలియజేస్తాను. ఈలోగా మీరు మీపెద్దవాళ్ళని ఒప్పించి సిద్ధంగా ఉండండి. శుభస్యశీఘ్రం. వచ్చే మాసంలోనే వివాహం" అన్నాడా మేనమామ.

చీకటి పడేదాకా పెళ్ళిమాటలే మాట్లాడుకున్నారు. వివాహం నిశ్చయం అయిన సందర్భంలో అబ్బాయి అమ్మాయికి కానుక లివ్వటం ఆనవాయితీ, కాబట్టి రామనాథం దగ్గరున్న డబ్బులూ గొలుసూ ఉంగరం కానుకలనిమిత్తం తీసుకున్నాడా మేనమామ. హోటలుకి తీసుకెళ్ళి విందు భోజనం పెట్టించి స్టేషనుకొచ్చి టికెట్టుకొని రైలెక్కించాడు. రామనాథం అడ్రెస్ తీసుకుని, తన అడ్రెస్ ఇచ్చి కాఫీ కోసం రూపాయి జేబులో పెట్టి రైలు కదిలేదాకా వుండీ మరీ వెళ్ళాడు.

సంబరంగా ఇంటికి వచ్చి జరిగినదంతా ఇంట్లోవాళ్లకి చెప్పాడు రామనాథం. వాళ్ళు ఎవ్వరూ నమ్మలేదు. 'ఎవడో నిన్ను వెర్రి వెంగళప్పని చేసి టోపీ పెట్టాడు' అన్నారు ఎగతాళిగా.

"ఇప్పుడిలాగే అంటారు ఓ పదిరోజులాగితే మీకే తెలుస్తుంది" అన్నాడు రామనాథం నిబ్బరంగా.

పదిరోజులు గడిచాయి. ఎవరికీ ఏమీ తెలియలేదు. మరోవారం ఆగి ఒక కార్డు తీసుకుని.

"మహారాజశ్రీ బాబాయ్ గారికి నమస్కారములు.

ఉభయకుశలోపరి. పదిహేను రోజుల క్రిందట నేను చెన్నపట్టణము వచ్చి మిమ్ములను కలుసుకున్న సందర్భములో మీరు నాకున్నూ, చి॥ సౌ॥ సావిత్రికిన్నీ వివాహము జరిపించెదననియూ, ముహూర్తములు నిర్ణయించి తెలియజేసెదననియూ తెలిపినారు. అటు పిమ్మట మీవద్ద నుండి ఎటువంటి సమాచారమూ రాలేదు. మీరు పనులయందు నిమగ్నులై అశ్రద్ధ చేసినారని భావించుచున్నాను.

ఈ ఉత్తరము అందిన వెంటనే ఏ విషయమూ తెలియజేయగలరు. చి॥ సౌ॥ సావిత్రిని అడిగినాననియు ఆశీస్సులనియు తెలియజేయగలరు.

ఇట్లు,

మీ విధేయుడు

రామనాథం.”

అని రాసి ఆయన చెప్పిన అడ్రసుకి పోస్టు చేశాడు.

పదిరోజులు ఎదురుచూసి మరో ఉత్తరం రాశాడు.

అలా ఒకటి కాదు రెండు కాదు పదిహేను సంవత్సరాల పాటు ఉత్తరాలు రాశాడు.

శ్రేయోభిలాషులందరూ చెవినిల్లు కట్టుకు పోరారు. నయానా భయానా చెప్పిచూశారు. ఇదంతా మోసం అనీ, సావిత్రికి పెళ్ళై పిల్లలతల్లి కూడా అయిందనీ చెప్పారు.

అవేవీ వినలేదు రామనాథం. “మీరెన్ని చెప్పినా నా మనసు మారదు. సావిత్రే నా భార్య” అన్నాడు.

ఇక విసుగేసి వూరుకున్నారు.

చివరికి సావిత్రి మరణించిందనే విషాదవార్తను పేపర్లో చూపించారు. హతాశుడయ్యాడు రామనాథం.

మైలపట్టి నదీస్నానం చేశాడు. తిలోదకాలు వదిలాడు.

“ఏం చేస్తాం. శేషజీవితం కూడా ఆవిడ జ్ఞాపకాలతో గడిపేస్తాను” అని తన ఆస్తిని అన్నకొడుకైన ఆనందరావుకి రాసేసి అతనిదగ్గరికి చేరాడు.

మేడమీద ఓ గది తనకొరకు కేటాయించుకుని సావిత్రి బొమ్మలంటించుకుని అహోరాత్రులు అందులోనే కాలక్షేపం చేస్తాడు. కాఫీ టిఫిన్లు భోజనాలు నైవేద్యం పెడతాడు. సుప్రభాతం మొదలు పవళింపు సేవదాకా అన్నీ ప్రేమతో జరుపుతాడు.

ఎవరింటికీ వెళ్ళడు. ఎవరొచ్చినా మాట్లాడడు. ఆయనదో ప్రపంచం. అదంతే!! అంతే!!

ఇకపోతే రాజ్యలక్ష్మి అత్తయ్య.

ఆవిడకి పదిహేనవ ఏటనే పెళ్ళి అయింది. కాపురానికి వెళ్ళింది. మొగుడూ పెళ్ళాలకి క్షణం పడేదికాదు. ఆ మాట అంటే ఆవిడ ఒప్పుకోదు "అదేంకాదు... ఆయన అవునంటే నేను కాదనేదాన్ని ఆయన కాదన్నదాన్ని నేను ఔననేదాన్ని.... అంతకు మించి మరేంలేదు" అంటుంది.

పదేళ్ళపాటు కాపురం చేశాక విసుగూ విరక్తీ చెంది ఆయన ఓ శుభముహూర్తాన చెప్పా పెట్టకుండా ఇల్లు వదిలి వెళ్ళిపోయాడు. ఆయన ఎదురుగా వున్నంత కాలం వేపుకుతిన్నా – వెళ్ళాకా బోలెడంత పశ్చాత్తాపం కలిగింది ఆవిడకి. 'ఛ పాపం వెళ్ళేడేగాని నన్నొదిలి వుండలేడు. వచ్చేస్తాడు. వచ్చేస్తే పువ్వుల్లోపెట్టి చూసుకోవాలి' అనుకుంది.

'ఇంతకాలం గడిచింది ఇంకేంవస్తాడు' అని ఎవరు చెప్పినా గయ్‌మని లేచేది. తల్లీ తండ్రీ ఉన్నంతకాలం వాళ్ళదగ్గర వుంది. వాళ్లు పోయాక అన్నగారి దగ్గర వుంది. ఆయన తరువాత మేనల్లుడి దగ్గరకి చేరింది.

"ఇహ ఇప్పుడు ఆయన తిరిగొచ్చినా నేనేం కనగలనా పెంచగలనా కొడుకైనా మేనల్లుడైనా వీడేగా" అని తన ఆస్తినంతా ఆనందరావు పేర రాసేసింది.

✧ ✧ ✧

ఆనందరావు చెప్పిన కథ విని నీరసపడిపోయింది రమ.

"మీ చాదస్తం దొంగలెత్తుకెళ్లా! ఇదేం అన్యాయమండీ, ఇద్దర్నీ కూర్చోబెట్టి బ్రెయిన్‌వాష్ చెయ్యాలిగానీ వాళ్ళ ఖర్మానికి వాళ్ళని వదిలేస్తారా? ఆయనకి అదుగో ఇదిగో అంటూ డబ్బైఏళ్ళు వస్తున్నాయి. ఆవిడకీ తక్కువ వయసేం లేదు. బతికినంతకాలం ఇలా భ్రమల్లో బతకాలా? ఊహల్లోంచి బయటకి రప్పించి వాస్తవం తెలియజేస్తే అందరు పెద్దాళ్లలాగా వీళ్ళుకూడా ఏదో రామాకృష్ణా అంటూ గౌరవంగా కాలక్షేపం చేస్తారు" అంది ఆవేశంగా.

"అది కాదు రమా!" ఏదో చెప్పబోయిన భర్తని వారించింది.

"మీరేం మాట్లాడకండి. వాళ్ళని ఓ దారికి తెచ్చే బాధ్యత నాది" అంది ధీమాగా.

మర్నాడు పొద్దున్న లేవగానే ఎదురయ్యింది రాజ్యం అత్తయ్య.

"రమా లేచావా? మీ బాబయ్యగారు వచ్చేవేళ అయింది. ఫిల్టరువెయ్యమ్మా డికాషను నిలవదయితే ఆయనకాఫీ తాగరు" అంది.

ఆవిడవంక ఎగాదిగా చూసి "చూడండి పిన్నిగారూ, ఎప్పుడో నలభై ఏళ్ళ కిందట ఇల్లువదిలి వెళ్ళినాయన ఇంకేం వస్తారు? వచ్చేవారైతే ఏనాడో వచ్చేవారు. ప్రతిరోజూ ఆయన వస్తారని మీరు ఆరాటపడి హడావిడి చెయ్యడం అనవసరం. నా మాట వినండి. ఇక ఆయన రారు. అశుభం పలకకూడదనుకోండి అసలాయన వున్నారో కాలంచేశారో!"

ధబ్ మని శబ్దం వినిపించటంతో ఆగిపోయింది రమ.

రాజ్యం అత్తయ్య నేలమీదపడి కొట్టుకుంటోంది.

రమ పై ప్రాణం పైకేపోయింది.

"ఏవండీ! మిమ్మల్నే... రండీ" అని గావుకేక పెట్టింది.

బ్రష్ నోట్లో పెట్టుకున్న ఆనందరావు తాపీగావచ్చి అత్తయ్య నోట్లో చెంచానీ, గుప్పిట్లో తాళంచెవుల గుత్తినీ పెట్టాడు.

ఏడుస్తున్న రమని చూసి "ఏం కంగారు లేదు. మావయ్యరాడు అని ఎవరైనా అంటే అత్తయ్య ఇలాగే పడిపోతుంది" అన్నాడు.

కాసేపటికి లేచి కూర్చుంది అత్తయ్య.

ఏమీ ఎరగనట్లే "రమా డికాషను వేశావా... ఆ చేత్తోనే కాసిని మినప్పప్పు నానబొయ్యి. గారెలొండుదాం. మీ బాబాయ్‌గారికి గారెలంటే ఇష్టం" అంది.

రమ నిరాశపడలేదు. మరోసారి ప్రయత్నించి చూద్దాం అని పొద్దున్న పదకొండుగంటల వేళప్పుడు "మీ బాబాయ్ గారి కోసం పళ్ళరసం తీస్తా" అంటూ వంటింట్లోకి వచ్చిన అత్తయ్యతో.

"చూడండి పిన్నిగారూ" అని హితబోధ చెయ్యసాగింది.

మళ్ళీ దభీమని పడిపోయిందావిడ.

ఆవిడ నోట్లో పులుసుగరిటా, చేతిలో పట్టకారూ పెట్టి చికిత్సచేసింది రమ.

ఆవేళంతా అదే తంతు. రమ ఆ ప్రసక్తి తీసుకురావడమూ, ఆవిడ దభీమని పడిపోవడమూ....

ఇక లాభం లేదని టెలిఫోన్ డైరెక్టరీ తీసి ఎల్లోపేజెస్ వెతికి ఒక డాక్టరుతో మాట్లాడి ఎపాయింట్‌మెంట్ తీసుకుంది.

సాయంత్రం తను తయారై, ఆవిడని పిలిచి "పిన్నిగారూ మనం డాక్టరు గారి దగ్గరికి వెళదాం. ఆయన బాబాయ్‌గారి విషయం మీకు నచ్చచెప్తారు" అన్నాదోలేదో మళ్ళీ దభీ!!

ఎదురురుగావున్న టూల్‌కిట్టు తీసి ఆవిడనోట్లో స్క్రూడ్రైవరూ చేతిలో కటింగు ప్లేయరూ పెట్టి చికిత్సచేసింది.

ఆవిడకి తెలివి వచ్చి కూర్చుని "రమా... గుమ్మడి వడియాలు వేయించావా బాబాయ్‌గారికి ఇష్టం" అనగానే "ఇదిగో బయటికి వెళ్ళి వచ్చి వేడివేడిగా వేయిస్తా" అని చెప్పి బయటపడింది. డాక్టరుదగ్గరికి వెళ్ళింది. ఆయన కేసు హిస్టరీ విన్నాడు.

"ఓమైగాడ్... ఫార్టీ ఇయర్స్ ఈజ్ టూమచ్... ఇటీజ్ క్రానిక్ కేస్ బట్ యాజ్ ఏ డాక్టర్ ఐ విల్ ట్రై లెవెల్ మై బెస్ట్. నేను ఓ ఆర్నెల్లు ట్రీట్‌మెంట్ ఇస్తాను. ముందే చెప్తున్నాను నా ఫీజు డెబ్భైవేలదాకా వుంటుంది. ముందే చెప్పడం మంచిదికదా! ఏజ్ ఏ సైకియాట్రిస్ట్ ఐ నో ది సైకాలజీ ఆఫ్ పీపుల్. తీరా ట్రీట్‌మెంట్ మొదలు పెట్టాక 'ఫీజు ఇంత' అంటే బేర్ మంటారు. నా ట్రీట్‌మెంట్‌తో తగ్గక పోతే ఐ విల్ రిఫర్ ద కేస్ టు న్యూరో సర్జన్. ఆయన స్కానింగుచేసి చూసి అవసరం అయితే సర్జరీ చేస్తారు. ముందే చెప్తున్నాను. బాగానే ఖర్చవుతుంది. దాదాపు నాలుగు లక్షలువేసుకోండి. అప్పటికీ తగ్గకపోతే ఐ నో వన్ డాక్టర్ ఇన్ కేరళ. హి ఈజ్ వేరీ ఎక్స్‌పీరియన్స్డ్. కేసుని బట్టి నలభై, అరవైరోజులు తైలధారా వైద్యం చేస్తారు. దటీజ్ ఆల్సోప్రెటీ ఎక్స్‌పెన్సివ్ ట్రీట్‌మెంట్. ఎంత తక్కువగా చూసుకున్నా లక్షదాటుతుంది. అప్పటికీ తగ్గలేదనుకోండి ఇక ఆ భగవంతుడిదే భారం. మీరు మీ హజ్‌బెండ్‌తో డిస్కస్ చేసి డెసిషన్ తీసుకురండి. ఇప్పటికే చాలా డిలే చేశారు. కాబట్టి ఇటీజ్ బెటర్ ఇఫ్ యూ స్టార్ట్ ఇమ్మీడియట్లీ" అన్నాడు.

ఆయన ఫీజు రెండొందల యాభై చెల్లించి నీరసంగా ఇంటికొచ్చింది. ఇంట్లో భార్యకోసం వెయిట్‌చేస్తున్నాడు ఆనందరావు. అంతా విని "అదంతేమరి... తగ్గే జబ్బు అయితే మేము ఇంతకాలం వూరుకుంటామా?" అన్నాడు జాలిగా.

పోనీ ఒక కేసునైనా బాగుచేద్దామని మర్నాడు బాబాయ్‌గారి దగ్గరికి వెళ్ళింది. చూడండి మావయ్యగారూ అని ఏదో చెప్పబోతూవుంటే వారించారు.

"నువ్వు ఏం చెప్పబోతున్నావో నాకు తెలుసు ఇలారా!" అన్నాడు. నాలుగు గోడలకీ అంగుళం ఖాళీగా లేకుండా సావిత్రి ఫొటోలు అంటించి వున్నాయి.

వెళ్ళి ఆ ఫొటోలు అంటించిన గోడ మీదేవున్న ఒక అలమార తెరిచాడు. "ఇటుచూడు" అన్నాడు. చూసింది రమ.

అందులో నాలుగైదు పురుగుల మందుసీసాలు, చుట్టచుట్టి పెట్టిన నూలుతాడు. మూరెడు పొడవున్న కత్తి, ఒక రివాల్వరు వున్నాయి.

"పిచ్చో వెర్రో నన్ను ఇలా వదిలెయ్. కాదంటే అదుగో ఆ పురుగులమందులన్నీ తాగేసి మెడకి ఆ తాడు కట్టుకుని, ఆ కత్తితో డొక్కలో పొడుచుకుని, ఆ రివాల్వర్‌తో కణతమీద కాల్చుకుని చచ్చిపోతాను. పోతూ పోతూ నా ఆత్మహత్యకి నువ్వే కారణం అని రాసిపెట్టి మరీ పోతాను" అన్నాడు శాంతంగా.

కాళ్ళల్లోంచి వణుకు పుట్టుకొచ్చింది రమకి. గిర్రున వెనక్కి తిరిగి కిందికి పరిగెట్టింది. మెట్లదగ్గరే ఎదురయ్యాడు ఆనందరావు.

"మరందుకే ఆయన జోలికి వెళ్ళనిది!" అన్నాడు మరింత జాలిగా. భర్త ఆఫీసుకి వెళ్ళాక తండ్రికి ఫోన్ చేసి మండిపడింది రమ.

"మా అమ్మ... మా తల్లి... నేను చెప్పేది శాంతంగా విను. దుగ్గిరాల దగ్గర పదెకరాల మాగాణి. గుడ్లవల్లేరు దగ్గర పన్నెండెకరాల మాగాణి వూరికే వస్తాయా నువ్వే సర్దుకోవాలి. నువ్వు తల్చుకుంటే ఇదేం కష్టం కాదు" అన్నాడాయన.

ఆలోచనల నుంచి తెప్పరిల్లి ఇక తనే పరిష్కరించుకోవాలనుకుని పదిరోజుల పాటు బుర్రకి పదును పెట్టింది, మంచి ఆలోచన తట్టింది, అమల్లో పెట్టింది.

ముందుగా బాబాయ్ దగ్గరికి వెళ్ళింది. "మావయ్యగారూ... నేను మీతో అత్తయ్యగారి గురించి మాట్లాడాలని వచ్చాను" అంది.

ఆయన వెంటనే లేచి 'ఆత్మహత్య పరికరాలువున్న అలమారు' తెరిచాడు.

"అబ్బెబ్బే... నేను మిమ్మల్ని కాదనటం లేదు ముందా అలమారు మూసెయ్యండి" అంది. ఆయన మూసేసాడు. సీరియస్‌గా వచ్చి కూర్చున్నాడు.

"మావయ్యగారూ... అత్తయ్యగారి పట్ల మీ ఆరాధనని చూసి నేను ముగ్ధురాలినైపోయాను. కానీ ఏంలాభం? మీ ఆరాధనని చూసినవారంతా అర్థం చేసుకోలేక ఎగతాళిచేస్తున్నారు. ఇదంతా నాకు బాధగా వుంది. మా ఊళ్ళో నాకు మామిడితోట వుంది. అందులో అత్తయ్యగారికి గుడికట్టిద్దాం. సినీతారలకు గుళ్ళు కట్టించటం మన సంప్రదాయమేకదా! లక్షణంగా గుడికట్టించి ఓ పూజారిని పెడితే

పొద్దునపూట పులిహోర దద్ధోజనం, సాయంత్ర పానకం వడపప్పు నైవేద్యం పెట్టి ప్రసాదాలిస్తారు” అంది ఆదరంగా.

ఆయన మొహం దివిటీలా వెలిగింది అంతలోనే ఆరిపోయింది.

“నువ్వు చెప్పింది కూడా నిజమే అనుకో అమ్మా. కానీ నా సావిత్రిని ఎవరుపడితే వాళ్ళు ఎప్పుడుపడితే అప్పుడు చూడడాన్ని నేను భరించలేను” అన్నాడు.

“మరైతే ఏంచేద్దాం మావయ్యగారూ! మీ ఆరాధనను చూసి కళ్ళలో నిప్పులు పోసుకుంటున్నారు. మిమ్మల్ని నన్నూ ఆడిపోసుకుంటున్నారు. మనల్నంటే ఫరవాలేదు. చచ్చి స్వర్గానవున్న ఆవిడను అంటుంటే నేను భరించలేకపోతున్నాను” అంది ముక్కు చీదుతూ.

ఆయనకీ దుఃఖం ముంచుకు వచ్చింది. “అలాగా అమ్మా.. నాకు తెలియలేదే?” అన్నాడు.

“ఎలా తెలుస్తుంది? ఇరవై నాలుగ్గంటలూ గదిలోనే కూర్చుని అర్చనలూ, అభిషేకాలూ తప్ప బయటప్రపంచం గురించి ఏనాడు పట్టించుకున్నారు కనక?” అంది. అంతేకాదు అందరూ ఎలా ఎగతాళిచేస్తున్నారో చెప్పింది.

అంతా విని నిట్టూర్చాడు ఆయన. “ఇదంతా నాకు తెలియదు కదమ్మా ఇకనించీ నేను మామూలుగా ఉంటాను. ఆవిడకి నాగుండెలోనే గుడికట్టి ఆరాధిస్తాను. కానీ ఇన్నాళ్ళూ అలవాటైన దినచర్య మారడం కష్టంకదమ్మా” అన్నాడు.

“నిజమే... పూర్తిగా మానకండి. అదిగో ఆ పురుగుల ముందులు అవీ పెట్టిన అలమారు నిండా ఆవిడ ఫొటోలు పెట్టుకోండి. ఈ గోడల మీద అంటించిన ఫొటోలు తీసెయ్యండి. టి.వి., వీడియో ఇలాగేవుండనివ్వండీ. క్లుప్తంగా పూజ ముగించండి. మహానైవేద్యం బదులు అవసరనైవేద్యం పెట్టండి. రోజుకి రెండు సినిమాలు మాత్రం చూసి, అలాబయటికి వచ్చి నలుగురినీ పలకరిస్తూ వుండండీ” అంది రమ.

“నిజమేలే. మన సంతోషంకోసం మరొకరిని నవ్వుల పాలు చెయ్యటం అన్యాయం. పాపం ఇన్నాళ్ళూ ఆవిడ ఆత్మ ఎంత క్షోభించిందో. ఇకనైనా ఆవిడకి మనశ్శాంతి కలిగితే చాలు” అన్నాడు బాబాయ్.

భర్తకి ఇష్టం అని రాజ్యలక్ష్మి అరటిదూట తరుగుతూవుండగా పోస్ట్ అని కేక వినిపించింది. ఇంట్లో ఎవరూ లేరు. ఆవిడే వెళ్ళి ఉత్తరం అందుకుంది. అడ్రసు ఇంగ్లీషులో వుంది. భద్రంగా బల్లమీద పెట్టింది.

కాసేపటికి రమ వచ్చింది.

"అమ్మాయి... ఏదో ఉత్తరం వచ్చింది" అని చెప్పిందావిడ.

తీసి చూసింది రమ. "పిన్నిగారూ ఇది మీకే" అంది.

"నాకా... నాకెవరు రాస్తారూ! ఎవరో ఏమిటో చూడు" అందావిడ.

భద్రంగా కవరు తెరిచింది రమ. తెలుగులోనే ఉంది.

"చిరంజీవి సౌభాగ్యవతి రాజ్యలక్ష్మికి నీ భర్త పద్మనాభరావు ఆశీర్వదించి వ్రాయునది"

కీచుమని అరిచింది రమ.

రాజ్యలక్ష్మి నిలుగుడ్లేసుకుని వుండిపోయింది.

మళ్ళీ మూర్ఛపోతుందేమోనని చూసింది రమ.

కానీ ఆవిడ మూర్ఛపోలేదు కాసేపు రాయిలాకూర్చుని వుంది. రమ కాసిని మంచినీళ్ళు తాగించాక తేరుకుంది.

"రమా... ఏమిటీ మీ బాబయ్యగారే?" అంది.

"అవును పిన్నిగారూ ఆయనే" అంది రమ.

"ఎన్నాళ్టికెన్నాళ్టికి? చదువమ్మా ఏం రాశారో?" అంది ఒళ్ళంతా చెవులు చేసుకుని.

మళ్ళీ చదవడం మొదలు పెట్టింది రమ.

"నేనిక్కడ క్షేమం నువ్వు క్షేమం అనితలుస్తాను. మన పరాత్పరం బాబాయ్ తోడల్లుడి తమ్ముడి మేనమామకి వేలువిడిచిన తమ్ముడు భుజంగం నాకు ఈ మధ్యనే కలిశాడు. అతని ద్వారా మీ క్షేమ సమాచారాలు తెలిశాయి. సంతోషించాను. నేనిప్పుడు తీర్థయాత్రలు చేస్తూ హిమాలయాల దగ్గరవున్నాను. మరికొంత కాలం తరువాత వస్తాను. ప్రస్తుతం దీక్షలోవున్నాను. కాబట్టి వెంటనే రాలేను.

"నువ్వు నాకోసం ప్రతీరోజు వంట చేయించి స్టేషనుకి మనుషులని తరుముతూ హైరానా పడుతున్నావని తెలిసింది. వెర్రిదానా... నామీద నీకెంత అభిమానంవుందో నాకు తెలియదా! ప్రేమవుంటే మనసులో దాచుకోవాలిగానీ ఇలా బయటపెట్టుకుంటే నలుగురిలోనూ నవ్వుల పాలవుతావు కదా! అందుకని అనవసరంగా వంటలవీ చెయ్యకు. నేను వచ్చేముందు నీకు ఎలాగూ తెలియజేస్తాను కనుక ఆవేళ్టికి వంటచేస్తే చాలు.

"మరో ముఖ్యమైన విషయం. నేను దీక్షలో వున్నానని చెప్పానుకదా! నా భార్యవైన నువ్వు కూడా కొన్ని నియమాలు పాటిస్తే నాకు మరింత పుణ్యం అని స్వాములవారు చెప్పారు. కాబట్టి నువ్వు పొద్దున్నే స్నానం, పూజ చేసుకుని ఒక అధ్యాయం భగవద్గీత చదువు. సాయంత్రం గుడికివెళ్ళి కనీసం ఒక గంటసేపు భగవంతుడి సన్నిధిలో గడుపు. నామీద నీకున్న అనురాగం నాకు తెలుసు. నాకోసం ఇవన్నీ క్రమం తప్పకుండా ఆచరిస్తావని ఆశిస్తున్నాను.

ఆశీస్సులతో,
నీ భర్త,
పద్మనాభరావు"

చదవడం ముగించింది రమ.

రాజ్యం అత్తయ్య ఆ ఉత్తరాన్ని ఆరాధనగా అందుకుని కళ్ళకద్దుకుంది. పదిసార్లు చదువుకుంది.

"పిన్నిగారూ అరటిదూట నల్లబడిపోతోంది" అంది రమ.

"పడితేపడనీ.. మీ మావయ్యగారేం రాశారో చదవలేదూ...!? ఆ అరిటిదూట అవతలపారేసి భగవద్గీత ఇటు పట్రా" అందావిడ.

వారం రోజుల కేంపు తరువాత తిరిగివచ్చాడు ఆనందరావు.

తోటపని చేస్తున్న బాబాయ్ ఆదరంగా పలకరించి యోగ క్షేమాలు అడిగాడు. ఆశ్చర్యపోయాడు ఆనందరావు. ఆయనకు సమాధానం చెప్పి హాల్లోకి వచ్చేసరికి మరో అపురూపమైన దృశ్యం-అత్తయ్య పూజగది ముందర భగవద్గీత చదువుకుంటోంది.

"కాఫీ ఇవ్వనా... ఏకంగా భోజనం చేస్తారా" అంటూ వచ్చిన భార్య జడ దొరకబుచ్చుకుని అవతలకి లాక్కెళ్ళాడు ఆనందరావు.

"ఏమిటిది కలయా వైష్ణవమాయా?" అన్నాడు.

"ఏంలేదు మీరు వూరెళ్ళాక..." అంటూ జరిగిందంతా చెప్పింది.

"ఆయన్ని మాటల్తో మార్చేశావు. మరి ఆ ఉత్తరం" అంటూ అనుమానంగా చూశాడు.

"ఏంచేస్తాం శతకోటి దరిద్రాలకు అనంతకోటి ఉపాయాలు" అంది రమ నర్మగర్భంగా నవ్వుతూ.

హాసం 1-15 జనవరి 2004